

Asia: VN/650/2022

Lausuntopyyntö toimeentulotukilain uudistamiseen liittyvästä hallituksen esityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esitykseen sisältyy muutoksia, jotka aiheutuvat siitä, että sosiaalihuollon järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille. Lakiluonnoksessa kuntien rahoitusosuus perustoimeentulotukeen säilyisi kuitenkin ennallaan, eli perustoimeentulotuen kuntakohtaisista kustannuksista puolet vähennettäisiin jatkossakin kuntien valtionosuusrahoituksesta. Kuntien vastuu perustoimeentulotuen rahoituksesta olisi tullut poistaa kokonaan jo siinä vaiheessa, kun perustoimeentulotuki siirtyi kunnilta Kelan toimeenpantavaksi.

Vuoden 2023 alusta alkaen sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille, ja kuntien mahdollisuus vaikuttaa perus-toimeentulotuen määrään vähenee entisestään. Koska merkittävin osa pitkäaikaisista toimeentulotuen saajista on työmarkkinoilta syrjäytyneitä, ei kunnille jää käytännössä enää vaikutusmahdollisuuksia perustoimeentulotuen määrän vähentämiseen erityisesti kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen järjestämisvastuun siirtyessä kunnilta 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueille. Työmarkkinoilta syrjäytyneiden työllistymisen edistämisen välineitä ei käytännössä kunnilla enää 1.1.2023 jälkeen ole.

Lakiluonnoksessa esitetty rahoitusmalli saattaa kunnat keskenään merkittävästi epätasa-arvoiseen asemaan riippuen siitä, millainen niiden sosioekonominen ja työttömyyden väestörakenne on ilman tosiasiallisia välineitä toimeentulokustannusten alentamiseen. Kyseessä ei lakiluonnoksessa esitetyn lakimuutoksen jälkeen ole enää perustuslain mukaisesta lailla kunnille annetusta tehtävästä. Tämän takia rahoitusosuuden säilyttäminen edes osittain kunnille ei ole perusteltua.

Kuntien 50 % rahoitusosuuteen perustoimeentulotuesta ei ole enää perusteita ja se tulisi poistaa lakiluonnoksesta. Perustoimeentulotuen rahoitus tulee ottaa kokonaan valtion vastuulle.

Leinonen Sari

Lieksan kaupunki - kaupunginhallitus 30.5.2022 § 185